

De Zinkopeters' "Lost Weekend Session"

Camping D'n Aanloop, Lage Mierde (Noord-Brabant), 6-8 februari 2015.

Op vrijdag 6 februari 2015 zijn de heren bandleiden 's middags allemaal gearriveerd, Peter als laatste tegen etenstijd. Er zijn twee huisjes gehuurd op het kampeerterrein van de boer, direct naast elkaar. Een daarvan wordt als keet gebruikt om te eten en slapen, de andere

als studio. Het vriest dat het kraakt, maar de kachel snort huiselijk. 's Avonds na het eten gaan we de studio opstellen in het vakantiehuisje naast het huisje waarin we verblijven, dat eigenlijk veel te klein is voor deze activiteit. Thomas zit met z'n drums in het ultra-krappe slaapkamertje; dat geeft wel een grappig ingesloten geluid van de drums, maar lekker vrij bewegen doet het niet, je kunt er namelijk letterlijk je kont niet meer keren, laat staan microfoons opstellen. Communiceren met de drummer is ook lastig, want de rest van de band zit in de woonkamer ernaast! De slaapkamer deur maar open laten staan dus. Zo rond 22:30 kunnen we dan eens iets gaan inspelen. We beginnen met *Come Together*, zo maar, omdat we nou eenmaal afgesproken hadden dat vooraf te oefenen hebben. We kunnen daarmee dan de microfoons aardig inregelen. Om 23:30 toch maar eens de recorder laten lopen. Grappig resultaat! Iedereen blij, dus daarna direct maar aan de pils en wijn.

Recording Set-up:

Soundsource	Microphone	Pre-amp	Mixer Channel
Overhead-L	Røde NT55; 75 Hz af	FF ch7	7: OHL
Overhead-R	Røde NT55; 75 Hz af	FF ch8	8: OHR
Snare (top)	Sennheiser e904	FF ch9	9: Snr1
Kick drum	Shure Beta52	FF ch10	10: Kck1
Snare (bottom)	Shure SM57	FR ch7	19: Snr2
Floortom	Shure SM57	FR ch3	15: Ftom
Tomtom: 12x8	Sennheiser MD421	FR ch4	16: Ttom1
Gitaarbak Ruud	Sennheiser e906	FR ch5	17: Gtr1
Bas Jos	DI Radial J48 (direct in)	FR ch6	18: Bas
Gitaarbak Peter	SM57	FR ch8	20: Gtr2
Akoestische gitaar	B2 via Channel One	FF ch6	6:Gtr

FF=Fireface; FR=Focusrite

Come Together

De take "Can't Buy Me Love - Take #01" (23:30 – 23:35) is dus eigenlijk *Come Together - Take #1*. Dit was namelijk het inschieten van de afregeling in het project dat al *Can't Buy Me Love* genoemd was in Logic. De verschillende tracks van deze take later verwijderd uit de Logic Arrange omgeving, en apart opgezet in nieuw Logic project *HVZO Come Together*.

De SM57 die op de floortom staat is waarschijnlijk kassiewijle. Kwam ik halverwege de echte *Can't Buy Me Love* sessie achter (de volgende dag op 7 februari), dus even opletten dat we de goeie takes gebruiken daarvoor! Vervangen door een SM58.

7 maart 2015

De SM57 mics uitgetest, en hiervoor een basgitaar zelf opgenomen, de Hofner IBB. Twee mics tegelijk voor elk van de beide speakers van een Markbass kabinet, en alles flink opengezet (maar wel zonder alles in het rood te drijven uiteraard); naar de "Lead Vocal" en "Harmony Vocal" tracks. Idem met het Afrikaanse trommeltje met drumsticks; totaal 6 takes. Alles lijkt goed, bij de bas zit er alleen een typische *sizzle* op rechts, maar dan ongeacht welke van de drie mics uit de Shure drumkit. Het lijkt dus eerder in de rechter speaker van Markbass cabinet te zitten dan in de SM57 mic. Wat trilde er dan zo in Lage Mierde? Misschien stond het statief toch ergens tegen aan te leunen?

14 maart 2015

Guide vocal opgenomen met SM58. Via SPL naar "Lead vocal" track. Niet op statief, gewoon *handheld* en lekker swingen! Drie takes geprobeerd, beetje inschieten op het volume, en de instelling van de De-esser.

Take #8: Mic gain = 36; S-reductie "on"; compressor = -7; make-up gain = 8; Equaliser = 'on'; 2.5k7, +2.

Take #9: Mic gain = 34; S-reductie "on".

Take #10: idem; S-reductie "off". Met deze take een eindmix gemaakt; nog een klein beetje correctie hier en daar met Auto-Tune.

2 april 2015

Zitten lezen over *parallel processing* in een oude aflevering van "Interface". Zou heel goede kick drum kunnen opleveren. Maar eens uitgeprobeerd, de kickdrum track gesplitst naar drie tracks, met elk verschillende EQ-ing, compressie etc., daarna weer samengevoegd en naar de drums-bus gestuurd. Klinkt aardig, maar is het ook beter? Moet nog wel even checken op de monitoren.

5 april 2015

Thomas stuurt mij per email enkele wav-tracks als overdubs. Een elektrische piano, harmony vocals, handclap, cymbals. Hij miste de bekkenafslag aan het eind van de coupletten ("...got to be a joker ..."). Die zit er wel in, maar zo zachtjes dat hij in de mix verdwijnt.

9 april 2015

De tracks van Thomas geïmporteerd. De elektrische piano is twee keer gearriveerd, ik dacht een linker- en rechterkanaal, maar Logic importeert er toch

maar een (?). Hierop wat compressie, een stereo spreader, en wat EQ-ing gezet (laag eraf, dip op 200 Hz, lichte boost rond de 1200 Hz), klinkt heel leuk. De harmony vocal is ook aardig, met een Logic channel strip insert "male backing vocal" erop (alleen de auto-gain van de compressor "off" gezet). Ook prima. De cymbals kan ik er beter via een midi kanaal zelf opzetten, en de handclap klinkt nergens naar. Raar knikkergeluidje. Kan ik beter zelf opnemen, met een fikse delay erop. Een en ander vult de track toch heel aardig aan, en dit begint toch wel een serieus project te worden, ondanks dat er veel fouten in het gitaarspel van de heren zitten.

12 april 2015

Handclap opgenomen. Met de Behringer B2, naar de SPL. Blijkt nog best ingewikkeld!

- Take #1 inschieten instellingen. Mic gain = 30, Laag-af "on", compressor 15, make-up gain = 13; EQ "off", output gain = +2. Noise gate "on" -47 dB. Geluid iets geknepen, bovendien de tweede slag harder dan eerste, waarschijnlijk door zware compressie.
- Take #2-3. Als boven, maar mic gain = 25; geen laag-af; compressor -5; make-up gain +5; output gain = 0. Blijft een vreemd geluid, eerste slag lijkt van ver te komen, tweede harder en van dichtbij. Noise gate sluit het direct af zodat er weinig ambient noise / reverberation doorkomt.
- Take #4. Als boven, maar nu zonder compressor en noise gate -40 dB. Nu zijn komen beide slagen wel correct binnen, maar het kan dan wel een beetje uitschieten.
- Takes #5 – 12. Op alle punten in de track ingepunched (5x). Daarna een tape delay erop (81 ms met 16^e groove, en een highcut op 4.4 kHz, verder default instellingen).

Vervolgens een midi-track gemaakt met de "Rock Kit" van Logic erop. Hiermee de bekkenslag ingeprikt op de juiste plekken, en zachtjes in de mix gezet. Het valt nauwelijks op, maar je hoort 'm nu wel. Daarna weer een nieuwe mix gemaakt. De meeste instellingen kunnen blijven maar toch weer het nodige zitten balanceren aan de verschillende tracks. Nu ook de beide drum overhead-kanalen naar een enkele stereo bus gestuurd, en die weer door naar de drums-bus. Geeft meer controle over de EQ-ing; zonder compressie erover. Uiteindelijk besloten het hoog er toch maar af te schaven vanaf 16 kHz, i.p.v. licht te boosten met *shelving* vanaf 11 kHz. Het gaat wel erg snel sissen. Lang getwijfeld of ik ter plekke de kanalen wel goed had aangesloten, dus links op links en rechts op rechts, of toch andersom. Ik hoor dat echt niet meer, maar ik kreeg de indruk dat de hihat nu vooral links leek te zitten terwijl dat rechts moet zijn. Maar ompolen gaf weer een eigenaardig effect op de floortom, die echt links moet zitten. Ik heb het maar zo gelaten.

15 april 2015

De **harmony vocal van Thomas** door Autotune gehaald, en gebounced. Maakt het net iets netter allemaal. Ook weer even naar de *handclap* geluisterd; de Beatles versie klinkt toch wel heel eigenaardig, een vreemd iel geluidje, inderdaad alsof iemand met een liniaal tegen de muur klappert. Iets meer feedback op de delay gezet zodat het wat meer door knikkert, en laag eruit met EQ, maar nog steeds niet zoals de Beatles het deden. Maar volgens Lewisohn was

het echt Lennon die tijdens het inzingen in zijn handen klapte omdat hij er geen gitaar bij speelde en zijn handen dus vrij had.

Op de lead vocal nu de pre-set *Male Slap-Back Lead Vocals* gezet, maar hier dan de *Ensemble* en *Space Design* inserts eruit gehaald.

Hoor nu ook ineens een raar fluitje aan het eind van de piano solo in de middelste acht, in de bas-solo turn-around van Jos. Komt van Ruud's gitaar, waarschijnlijk snaren squeak. Eruit gewist. Ook de bekkenslag opnieuw beluisterd en nu voor de "Seventies" kit gekozen, en iets dat meer dat op een crash cymbal lijkt. Komt iets nadrukkelijker door. Valt me nu ook op hoeveel *headroom* ik nog op de stereomix bus heb! Alleen bij de laatste drumslag van het laatste couplet schiet-ie naar -1.6 dB, de rest van de track in feite -3.5 dB! (Moet wel de drum afslag helemaal aan het eind eruit laten, want dan blijft er nog maar -0.8 dB over.) Geprobeerd iets meer van alle bussen naar de eindmix uit te sturen, maar dat loopt niet zo gauw vol. Dan moet ik waarschijnlijk de hele mix opnieuw opzetten. Dan maar gewoon wat meer *boosten* met de *limiter* in het master eindkanaal.

18 april 2015

Even gekeken of de Logic drumkit ook een aardige maracas erin heeft zitten. Op zich wel, maar het klinkt niet zo scherp als het geluidje dat in de Beatles mix zit. Is dat eigenlijk wel maracas?

19 april 2015

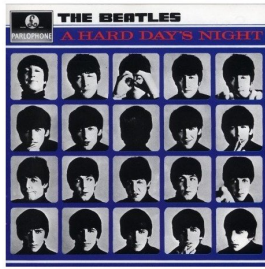
Recording maracas. Zelf met een eitje de 'maracas' percussie opgenomen. Met de SPL is dat dus een eitje! Maar het gekke is dat het bij terugspelen net lijkt of alles iets na de beat zit; komt dat door een soort delay of omdat bij het zwaaien met die dingen de 'slag' ook altijd iets later komt dan je denkt. Tijdens het opnemen klinkt het m.i. goed in de maat, maar bij het terug luisteren lijkt het alsof ik totaal niet naar de track geluisterd heb en maar wat aan het doen ben. Uiteindelijk besloten niet te gaan compen – is toch hopeloos – maar take #8 voor het gedeelte tijdens de gitaarsolo en take #11 voor het coda te nemen, en die resp. 20 en 40 ms naar voren te slepen, zodat de backbeats goed samenvallen met de drums. Klinkt prima. Nu de eindmix!

20 april 2015

Eindmix gemaakt. Getracht het vreemde phaser-effect op Lennon's "shoot me" te simuleren. Nog lastig. Met *multing* al die "shoot-me's" van de *lead vocal* op een nieuwe track gezet en er een Leslie effect op gezet, in plaats van de Stereo Delay. Heeft ook een vreemd effect op hoe dat in de totale mix klinkt, maar de hele felle S-klank is er dan wel een beetje af, en dat is niet slecht. Het contrast met de zang valt mee, maar het zit wel heel erg "voorin" de mix. Dat komt vermoedelijk omdat de "Stereo Delay" eraf is; dit opgelost door een *send* naar zowel de default delay-bus als de reverb-bus.

Tot slot dan toch ook nog maar wat *riding-the-faders* toegepast op de harmony en lead vocals, en de laatste punch-in van de maracas.

Hot peaks heb ik nergens, gemiddeld denk ik zo'n 3 dB *headroom*, dat heb ik nog nooit gehad met Logic! Alleen in de afslag in het laatste couplet (vlak voor "over me") schiet het naar 1.5 dB.

Can't Buy Me Love

Op 7 februari 2015 dan maar met het serieuze werk beginnen, nadat de ochtend vrij nutteloos voorbij gekabbeld is met ontbijten, douchen en boodschappen doen. De instellingen van gisteravond kloppen nog aardig, hoewel het signaal soms om onverklaarbare redenen ineens een stuk lager lijkt op sommige tracks.

Basis: drums, bas, elektrische gitaren Ruud, Peter (hieronder de take-nummering van Logic, de werkelijke take-nummers dus telkens 1 lager!):

- Take #2: valse start (eigenlijk take #1 dus).
- Take #3 (12:53): compleet
- Take #4 (12:57): compleet
- Take #5-6 (14:45): valse starts
- Take #7 (14:54): compleet
- Take #8 (15:02): compleet

Take #8 wordt door iedereen als “beste” beoordeeld. Daarna verder met punch-ins op take #8:

- Akoestische gitaar Ruud (via Behringer B2 microfoon en Channel One).
  - Take #1 (15:36): afgebroken
  - Take #2 (15:42): afgebroken
  - Take #3 (15:43 – 15:46): compleet
  - Take #4 (15:49): afgebroken
  - Take #5 (15:50 – 15:52): compleet
  - Take #6 (15:57 – 15:59): compleet
  - Takes #7-8 (16:04 – 16:06): punch-ins coda op take #6.
- Elektrische gitaar Ruud: reparatie, vervangt take #8.
  - Take #9 (16:16): couplet 1 & 2
  - Take #10 (16:18): afgebroken (stotteren van de opname door Logic)
  - Take #11 (16:19): couplet 3, plus solo, plus couplet 4
  - Take #12 (16:21): afgekeurd
  - Take #13 (16:22): coda
- Bas Jos:
  - takes #9-13 (17:10 – 17:14): punch-ins 2^e couplet. Nu komen we er achter dat Ruud helaas een fout gemaakt heeft in zijn akoestische gitaarpartij. Na de stop van het G7 akkoord, telkens aan het eind van een couplet op de eerste tel, gaat hij in de volgende maat direct terug naar C7, maar dat had F7 moeten zijn. Daarom ‘wringt’ de bas van Jos hier telkens. Helaas zijn alle akoestische gitaar opnames van Ruud dus onbruikbaar.

Figure 1 – Jammer Ruud, alle moeite voor niks geweest!

23 maart 2015

Luisteren naar de complete takes. Ruud blijkt dezelfde fout met het C7-akkoord na de stops ook gemaakt te hebben in zijn elektrische gitaarpartij, dus zo blijft er van deze track weinig over. Mijn gitaarpartij is ook al nooit bedoeld geweest voor de eindmix, hooguit als gids. Kortom, we moeten dus vooral goed naar de bas en drums luisteren, of die een goede basis vormen.

- Take #8 – OK, er is hier al op ingeprikt, en er wordt goed gespeeld, maar de ‘stops’ (na “I don’t care too ...”) zijn vaak iets te gehaast. Het kan, maar het wordt lastig daar opnieuw tracks aan toe te voegen.
- Take #7 – drums goed, stops ook relaxed, maar de bas bevat kleine slippertjes op twee of drie momenten.
- Take #4 – de opening is aarzelend, iets te traag, foutjes in de bas, lijkt ook niet goed meer op gang te komen.
- Take #3 – basis lijkt goed, wellicht iets te traag, maar de stops gaan goed, en de bas mist hier en daar wellicht een huppeltje, maar gaat nergens echt de fout in.
- Besluit: take #4 en take #7 tracks eruit; op de racktom wordt helemaal niet gespeeld, dus die kunnen er ook allemaal uit. Take #3 bewaren we nog even. De gitaren van Ruud ook, maar die zijn vermoedelijk onbruikbaar.

Paperback Writer

7 februari 2015

Na het eten toch weer de fut bijeengeraapt om een poging te doen *Paperback Writer* neer te zetten. Met flinke *crunchy distorted* gitaren. Gek genoeg lijkt het wel of de gitaren nu ineens minder sterk doorkomen tijdens de tracking. Het bleek ook lastig om de 4 maten *a capella* goed in te passen waarmee de coupletten telkens beginnen. In je hoofd meetellen bleek toch regelmatig tot misverstanden te leiden ("oh, was dit de derde maat pas?"). Gewoon hardop tellen werkt het beste, dat kun je later toch weer makkelijk uit de mix krijgen. Uiteindelijk 4 takes weten te realiseren (#2, 4, 5, 8), die helemaal compleet zijn:

Basis: drums, bas, gitaren:

- Take #1 (22:19): afgebroken
- Take #2 (22:21): compleet
- Take #3 (22:25): afgebroken
- Take #4 (22:30): compleet
- Take #5 (22:58): compleet
- Take #6 (23:04): afgebroken
- Take #7 (23:05): afgebroken
- Take #8 (23:08): compleet

24 maart 2015 (22:00 – 23:30)

Luisteren naar de complete takes. Vooral de drumpartij moet goed zijn, de rest kan allemaal nog een keer over. Dit lijkt het best voor take #8 te gelden.

- Take #2: drums tweede start niet goed. Gitaren nog niet goed ingeregeld.
- Take #4: er is iets mis met het gitaar geluid van Ruud; Peter speelt niet de hele tijd door; tweede start niet goed, bas komt wel fraai door hier.
- Take #5 mist invallen na laatste *a capella*. Gitaar wel goed, drums mist slag.
- Take #8 is goed in de maat, het invallen na de *a capella* breaks gaat overal goed, drum breaks en starts goed, de maat loopt goed door in de *a capella* delen.
- Besluit: verder met take #8, de rest weggegooid.
- Klein begin gemaakt met drums submix met bas. Kan nog veel compacter!

25 maart 2015 (21:30 – 23:30)

Verder met de mix. De overheads (L/R) en snare tracks (top/bottom) nu ook eerst naar een aparte bus geleid, en van daaruit doorgestuurd naar de drumsbus. Veel compressie en EQ-ing op de aparte track; ik heb dan nog 1 'hot peak' van -0.0 dB op een snare-slag vlak na de tweede start. Het blijft ook lastig een mooie droge kick te krijgen met toch nog een beetje bodem erin zonder dat dit gaat 'bonken'. De Jazz Bass ietsje zachter (-0.5 dB) en de tomtom en floortom tracks bijgeknipt zodat de overspraak eruit is. Nu lijkt het probleem opgelost. Op 26 maart nog even alles gecheckt op de KRK monitoren, en toch weer het nodige bij geregeld, vooral de EQ-ing in het laag op de trommels, en de iets te schelle EQ-ing op de gitaren. De gitaar van Ruud komt sowieso snoeihard door in de mix, dat kan een heel eind terug. Ook de L/R overhead mics omgepoold naar R/L; ik heb toch de indruk (maar ik hoor dat niet goed meer met mijn slechte rechteroor) dat de floortom op de overheads op rechts zitten terwijl ik de

floortom mic juist op links heb zitten pannen, dat schiet niet op natuurlijk. Voor de luisteraar moet de floortom iets op links, ik denk dat ik de overheads dus of verkeerd ingeplugd heb, of een foutje in de track labeling heb gemaakt. Maar goed, of het zo beter klinkt is de vraag!?

29 juni 2015 (22:30 – 23:30)

Beginnetje gemaakt met de **midi guides voor de vocalen**. Wel weer even puzzelen, en lastig in de maat te krijgen. Ik schat dat ons tempo op ~150 bpm ligt, dat komt heel dicht bij hoe ik het indertijd opnam (156 bpm). Maar het zit natuurlijk niet precies in de maten van Logic, en we beginnen ook niet op tel 1.

30 juni 2015 (22:00 – 23:00)

Verder met programmeren van de **midi tracks**, gaat moeizaam, moet goed in de gaten houden op welke tel we zitten, en de nootlengte is lastig inschatten. Ga denk ik niet alles erin zetten, de herhalingen laat ik eruit, bij het inzingen kun je die dan direct herhalen dan zit je er toch direct goed in. Klein beetje cleaning van de gitaar tracks gedaan, maar die van mij ga ik overdoen, zitten veel missers in (hij is wel lekker ritmisch, die slag op de bovenste twee snaren had ik wel goed). Die van Ruud is weer lekker hakketakkerig, maar wel netjes in de maat.

4 juli 2015 (16:45 – 18:00)

Recording electric guitar, takes #9 – 11. Hoewel de hittegolf het eigenlijk onmogelijk maakt lekker te werken op zolder (nu 31°C), toch een poging gewaagd. Weer opnieuw goed geluisterd naar The Beatles, hun tracks L/R naar mono gesplitst. Het gitaartje van George (op links) speelt dus echt iets anders dan genoteerd staat! Dat had ik in Lage Mierde al goed gehoord, hij doet het heerlijk ritmisch. Ga nu ook spelen met de capo op 3^e fret, dat is voor mijn artrose duimpje toch wat fijner. Verder via het Fender Super Champ XD bakkie zoals in Lage Mierde, nu met de Sennheiser 906 ervoor, met presence boost “on”, op zo’n 5 cm van de grill, iets off-centre van de speaker.

- Take #9 (17:22), valse start.
- Take #10 (17:24): Mic gain 36; SPL laag-af ‘on’, EQ-‘on’: 3kHz +2, 250 Hz -2, output gain +2.5
- Take #11 (17:39): SPL laag-af ‘off’, verder als boven. Fender-bakkie: channel select ‘on’, gain=5.5, vol2 = 2.5, voice=11, treble=7, bass=5, F/X level = 3, FX=delay.

Ben niet tevreden over het resultaat, veel te geknepen geluidje. Ik kan verschillende oorzaken bedenken: de e906 toch ‘vlak’ instellen, een SM57 voor het bakkie, misschien toch een *direct-in* met een *plug-in* ertussen? Andere keer verder.

Maandag 6 juli 2015 (22:00 – 23:00)

Recording electric guitar, takes #1-6 (22:01 – 22:08). Nieuwe track gemaakt voor deze gitaar, die droog blijft zodat we met een plug-in amp kunnen werken voor het fuzz effect. De Fender Telecaster, direct-in SPL, instellingen SPL als boven, maar nu Instrument Gain = 15. Alleen eerste couplet. Na de takes zitten zoeken naar plug-ins om het juiste fuzz geluidje te bereiken.

- Take #1: *direct-in* met Fender element schakelaar rechts (voor de gitarist, d.w.z. alleen *treble* element). Output Gain = 2.5. Deze afstelling lijkt het goed te doen met de plug-in GuitarAmpPro > 02 Crunch > Boutique Bright of UK

Combo Fat (De Custom Stack is ook goed, maar iets te modern.) Maar ook het Pedalboard heeft opties, m.n. >Distortion > Bright Brit Boost. En de Amp Designer biedt Browse by Tone > Crunch > British Combo Crunch of Boutique Retro Crunch. Kun je ook weer eindeloos aan sleutelen, bijv door de mic te veranderen van opstelling tov cabinet, of van type mic te veranderen.

- Take #2: Output Gain = 2.
- Takes #3-4: Als boven, Fender schakelaar = midden. De Boutique Bright doet het hier ook goed op, maar wel iets vetter. Lastig in de mix. De amp designer heeft ook moeite met dat bonkige wat er snel bij komt, bovendien lijkt het 'crunchen' wat minder lekker te scheuren.
- Takes #5-6: Als boven, Fender schakelaar = links. Boutique Bright klinkt prima maar te modern. Gaat veel te hard scheuren; kan natuurlijk bij geregeld worden, maar mist toch wel wat *bite*. Geld ook voor Britisch Combo Crunch.

Ik denk dat de direct-in met de element schakelaar naar rechts ('treble') de beste mogelijkheden biedt om dicht bij het Beatles geluid te komen (dus takes #1-2). Er kan ook nog gespeeld worden met de SPL instellingen, hoewel ik daar niet veel van verwacht want die pakt nu gewoon een heel goede natuurlijke sound van de gitaar, die hooguit in de notoire EQ gebieden wat kan worden gecorrigeerd. Ik laat 'm nu even op de British Combo Crunch staan, met 'dynamic' als mic. Vermoedelijk zou ik met een SM57 voor de Super Champ dus inderdaad hetzelfde resultaat kunnen bereiken maar direct-in geeft toch meer afregel mogelijkheden. Het klinkt nog niet helemaal zoals George, die toch een tamelijk modern scheurend geluid neerzette voor 1966, maar dit is een goede start.

Dinsdag 7 juli 2015 (21:30 – 23:00)

Recording electric guitar, takes #7 – 9. Een complete doorloop van de elektrische gitaar. En de midi track voor het tweede couplet gedaan. Nog even naar George geluisterd (of is het Paul op zijn Epiphone Casino?), die speelt ongelofelijk ritmisch, niet met veel drukte, heel dienend, maar daardoor precies passend. Lastig! Toch ook weer gewisseld naar Boutique Retro Crunch, George heeft er ook een behoorlijke bak *fuzz* op zitten, bijna modern veel!

- Take #7 (10:47); SPL stond nog op *mute*, dus wel gespeeld, maar niet opgenomen!
- Take #8 (10:50); valse start.
- Take #9 (10:50 – 10:53); complete doorloop, instellingen als take #1 gisteren. Kunnen we op gaan in-punchen. Het wordt nog lastig de tweede start synchroon te krijgen met de drums, want Thomas houdt 'm hier niet erg strak.

Maandag 20 juli 2015 (22:00 – 23:00)

Recording electric guitar, takes #10-19 (22:06 – 22:24). Fender Telecaster, direct-in SPL, instellingen SPL als boven, Instrument Gain = 15, compressor 'on' (8, make-up gain 9), EQ 'on' (MHF 3k4 +3, LMF 250 -2). Alleen tweede en derde couplet/coda, zo'n 5 takes voor elk. Nu het stemmen van de Fender gedaan met de capo erop, scheelt toch gauw een halve noot.

Daarna nog wat zitten *compen*, om de takes te vinden die het mooist *in sync* zijn met de drums.

Dinsdag 21 juli 2015 (21:30 – 21:15)

Recording electric guitar, takes #20-25 (21:39 – 21:45). Fender Telecaster, direct-in SPL, zoals 20 juli. Alleen eerste couplet. Daarna nog wat zitten *compen*, om de takes te vinden die het mooist *in sync* zijn met de drums. Precies zoals Harrison klinkt het niet, maar het zit goed in de maat en de fuzz is ook prima.

Vrijdag 24 juli 2015 (16:00 – 22:00)

Recording bass guitar, takes #10 – 46; comping. Jos op z'n Fender Jazz Bass, direct in naar SPL. Geweldige mooie sound gerealiseerd! Vrijwel niks aan gedaan, de SPL alleen een beetje compressie laten doen, verder niets. Er staat nog wel een EQ op de channel strip van de try-out mix die ik eerder in elkaar zette (25 maart), maar die doet niet veel meer dan een 3.5 dB boost op 100 Hz (Q=1.9) en een 4.5 dB dip op 290 Hz (Q=1.5), en een 2.5 dB boost rond 1700 Hz (Q=1.3). Macca heeft een hele rommelige baspartij gespeeld, maar wel *groovy* uiteraard. Veel variatie, onmogelijk om na te doen. Jos kan dat niet van papier lezen, en zou improviserend moeten proberen de essentie van die groove te spelen, dat als basis neer te leggen, en daar dan later eventueel wat variatie op in te prikken. Telkens per couplet gewerkt.

- Takes #10 – 19 (16:41 – 17:41), eerste deel. Voor de comp take #16 (17:25) en vooral take #19 gebruiken als basis. Takes #13, 14 afgebroken, take #15 valse start.
- Takes #20 – 22 (17:46 – 17:51), tweede deel. Take #22 kan hier het beste als basis dienen. Ja, ja, nu Jos het *grooven* doorheeft gaat het sneller!
- Takes #23 – 30 (17:54 – 18:04), coda. Dito, take #27 (17:59) lijkt hier de beste. Hierna gelijk een **comp** gemaakt van het eerste en tweede gedeelte. Lekkere groove!
- Nu moeten de op-maatjes nog ingeprikt worden, de felle staccato noten op de hoge G waarmee Macca telkens binnenkomt op de drie delen. Het is slechts een halve maat, maar lastig, want moet precies de juiste *feel* hebben.
- Takes #31 – 36 (19:10 – 19:15), eerste opmaat.

- Takes #37 – 43 (19:20 – 19:30), tweede opmaat, takes #40, 41 valse starts.
  - Takes #44 – 46 (21:46 – 21:52), derde opmaat voor het coda.
- De technologie van het *compen* helpt wel om dit in orde te krijgen, noten die iets te lang duren kun je makkelijk afkappen, zonder hinderlijk hoorbaar gevolg. Laatste stukjes nog *compen* en we hebben een uitstekende baspartij. Direct een ruwe mix gemaakt voor de basleraar van Jos.

Vrijdag 9 oktober 2015 (11:30 – 17:00)

Recording lead vocal, takes #1-73. Met Superlux mic direct-in naar SPL. Mike Senior stijl. Mic ondersteboven, cardioïd, midden op zolder met het diafragma ca. 8 cm boven de neus (zie foto). Aan weerszijden Gamma matjes opgehangen aan mic statief, en achter een blok basotekt op het buro. Inzingen op zo'n 32-34 cm van de mic, proberen niet naar de mic te kijken, maar recht vooruit of zelfs iets naar beneden. Geen popfilter!

Tijdens de sessie valt mij weer op dat ik veel beter op mijn zangstijl moet letten. Ik heb de neiging veel te veel *vibrato* erin te stoppen; niet alleen zing je daardoor sneller vals, het is ook vaak niet passend. Macca zingt hier vrij strakke lijnen en als ik dat nadoe dan zit ik veel vaker op de juiste noot. Helaas kwam ik daar pas achter in het laatste couplet, dus daarna weer vooraan begonnen met in-punchen.

Op sommige frasen had ik de timing ook niet goed. Dit vandaag niet helemaal af kunnen maken. Bovendien nog het laatste *a capella* deel vergeten. Morgen verder dus.

- Takes #1 – 4 (12:39 – 12:57); inschieten op de SPL instellingen.
- Take #5 (13:30); complete doorloop. Mic gain 36, S-reduction -7. Compressie -7 dB, make-up gain +8.5 dB, EQ off, output gain +3.
- Takes #6 – 10 (13:40 – 13:51); punch-ins opening. Take #6 per abuis mute on, deleted.
- Takes 11 – 14 (13:57 – 14:04); regel 1, 1^e couplet.
- Takes 15 – 19 (14:06 – 14:14); regel 2, 1^e couplet
- Takes 20 – 21 (14:16 – 14:18); Paperback writer!
- Takes 22 – 24 (14:21 – 14:25); regel 1, 2^e couplet
- Takes 25 – 32 (14:28 – 14:38); regel 2, 2^e couplet. (25, 27, 30 false starts)
- Takes 33 – 35 (14:47 – 14:57); Paperback writer!
- Takes 36 – 39 (14:54 – 14:59); Tweede a capella
- Takes 40 – 43 (15:03 – 15:10); regel 1 en 2, 3^e couplet
- Takes 44 – 46 (15:16 – 15:19); Paperback writer!
- Takes 47 – 50 (15:23 – 15:26); regel 1, 4^e couplet. Hier begon ik door te krijgen dat ik teveel vibrato gebruikte.
- Takes 51 – 58 (15:30 – 15:41); regel 2, 4^e couplet
- Takes 59 – 62 (15:45 – 15:48); Paperback writer!
- Takes 63 – 65 (16:12 – 16:14); regel 1, 1^e couplet.
- Takes 66 – 67 (16:18); regel 2, 1^e couplet.
- Takes 68 – 69 (16:23); regel 1, 2^e couplet.
- Takes 70 – 73 (16:25 – 16:28); regel 2, 2^e couplet.

Ja, ja, dat is hard werken, nauwelijks pauzes genomen!

Zondag 11 oktober 2015 (15:00 – 17:30)

Recording lead vocal, takes #74 – 98; comping; Auto-tuning. Reparaties aan de opnamen van vrijdag, vrijwel de hele track weer opnieuw langs gelopen. Lesje voor volgende keer: goed naar de Score kijken voor de timing en frasering, maar

vooral . . . goed naar Macca's uitvoering luisteren! Dit laatste nu frase voor frase gedaan, en dat maakt het allemaal veel beter en ritmischer. Ik ben nou eenmaal geen zanger en heb minder gevoel voor timing en intonatie dan Paul. Moet je dus gewoon afluisteren van de meester, en dan proberen na te doen. Het gekke is dat veel van de takes harder lijken binnen te komen dan die van vrijdag, terwijl ik aan geen enkele instelling ben gekomen. Volgens mij sta ik ook nog steeds op dezelfde afstand van de mic, maar goed.

- Takes #74 – 92 (15:15 – 15:59); reparaties coupletten.
- Takes #93 – 95 (16:06 – 16:09); laatste a capella deel (nu toegevoegd)
- Takes #96 – 98 (16:12 – 16:16); coda (nu toegevoegd)

Zondag 22 november 2015 (14:30 – 17:30)

Recording harmony vocals (Thomas takes #1-22 & #1-6, Ruud takes #1-19); recording rhythm guitar, takes #1,2. De Zinkopeters op visite in Leiden.

Opstelling van Superlux zoals 9 oktober. SPL: laag-af 'on', compressie -6 dB, make-up gain +6, S-reduction 'on' -7, EQ 'on' (3k4 +1, 250 -2). Er was zo nu en dan storing van een buitje regen, maar goed, dat mocht de pret niet drukken. Thomas en Ruud hebben hun partijtjes ingezongen, hoewel niet alles afgerond is. Met name het coda, en de harmonieën in het 2^e couplet zijn nog blijven liggen. In deze eerste vocale sessie heeft Thomas de Harmony 1 (H1) vocal gedaan, en Ruud de Harmony 2. Jos drukte zijn snor voor H3. Voor Thomas bovendien een soort *multing* gedaan omdat zijn "Paperback writer!" punch-in zou overlappen met een eerdere punch-in met het daarop volgende *a capella* deel; uit eerdere ervaring weet ik dat daarmee dan de take-folder ernstig in de war raakt. Dus ik heb een Vcl-Thomas en een Vcl2-Thomas, beide voor de H1 vocal. In de *a capella* delen is dit een falsetstem, in de "Paperback Writer!" stukjes zijn gewone zangstem.

De H2 vocal (Vcl-Ruud) is iets aan de hoge kant voor Ruud, maar hij haalt het net. Omdat het handiger is om een ingestudeerd stukje direct op alle plekken te herhalen ontstond er een pingpong tussen Thomas en Ruud. In totaal dus een sessie van 15:00 tot 16:35. Daarna kwamen we erachter dat het "Frère Jacques" nog niet in midi stond uitgeschreven. Het coda moest ook eerst nog even goed beluisterd worden. Het was duidelijk dat we dat vandaag niet meer af zouden gaan krijgen. Daarom het laatste half uurtje besteed aan een heropname van Ruud's slaggitaar. Hij had zijn Fender Telecaster meegenomen, die direct ingeplugd werd op de SPL. Hierbij alleen compressie (-9, gain +10), verder geen andere bewerkingen.

- Take #1 (16:57 – 17:00); complete doorloop.
- Take #2 (17:01 – 17:04); compleet.

Maandag 28 december 2015 (13:00 – 15:15)

Recording harmony vocals (Thomas takes #23-34 & #7-13, Ruud takes #20-30). Afronden van de sessie van 22 november. Instellingen vergelijkbaar. Het totale schema van alle vocal takes van de beide heren zag er nu zo uit:

Deel	Thomas1 – H1	Thomas2 – H1	Ruud – H2
A capella opening	Takes #1-4 (15:00 – 15:06); take #3 afgebroken.		Takes #1-3 (15:43 – 15:46)
Paperback Writer! (maat 18)	Takes #17-19 (16:06 – 16:08)		Takes #10-11 (16:24)
Paperback Writer!		Takes #1-3 (16:11 – 16:12)	Takes #12-14 (16:30 – 16:31)
A capella (2)	Takes #5-11 (15:07 – 15:12); take #5 valse start.		Takes #4-6 (15:53-15:55)
Freres Jacques (1)	Takes #23-27 (13:10-13:21)		Takes #20-23 (13:44-13:49)
Paperback Writer!	Takes #21-22 (16:17-16:18)		Takes #15-17 (16:32 – 16:33)
Freres Jacques (2)		Takes #7-13 (13:24-13:28)	Takes #24-26 (14:14-14:27)
Paperback Writer!		Takes #4-6 (16:18 – 16:19)	Takes #18-19 (16:34 – 16:35)
A capella (3)	Takes #12-16 (15:14 – 15:28)		Takes #7-9 (15:57 – 15:58)
Coda (falsetto)	Takes #28-34 (13:31-13:39 & 15:02-15:05)		Takes #27-30 (14:41-14:46)

Nu moest Peter nog een falsetstem in de *a capella* stukken en in het coda toevoegen (de 'H3' vocal).

Woensdag 30 december 2015 (16:00 – 16:45)

Recording harmony vocal Peter (H3), takes #1 – 17. Opstelling zoals 9 oktober, met de Superlux weer omgekeerd hangend, inzingen op 30 cm, met de mic 8 cm boven de neus. Nu ook een soort van 'vocal booth' gecreëerd met de nieuwe lichtstatief met Gamma matjes eraan vast bevestigd (zie foto 9 oktober). Achter me weer het basotekt blok op het bureau.

- Take #1 (16:15); Inschieten, volume toch vrij zacht. Mic gain = 34, compressie = 8, makeup gain = 8, output gain = 0. Bovendien stond de noise gate iets te hard ingesteld i.v.m. herrie beneden (-36 dB).
- Take #2 (16:22); Iets beter met het volume, maar niet veel. Wel bruikbaar. Mic gain = 36, compressie = 8, makeup gain = 8, output gain = 2, noise gate -50 dB.
- Take #3 (16:29); als boven, maar ietsje dichterbij gaan staan, nu op 25 cm. Weer iets harder, maar nog lang niet clipping level! Vanaf nu voor eggie.
- Take #4 (16:43); goede startnoot! Comp #4>3.
- Take #5 (16:48); iets te laat met '-ter', wel fraai met de buiging G>E in 'wri' maar iets te vroeg ingezet? Maar ook wel lekker lui en Lennon-esque! Comp #4>5.
- Takes #6 – 8 (16:05); a capella deel 2.

- Takes #9 – 13 (16:14 – 16:19); a capella deel 3.
- Takes #14 – 17 (16:36 – 16:39); coda. Hier was deze falsetto wel erg hoog gegrepen voor mij, dus hier voor het eerst de varispeed truc binnen Logic toegepast. De hele track een 1.5 semitoon lager afgespeeld (8.3% trager). Zodanig ingesteld dat ook de midi-piano lager ging klinken en hierbij meegezongen. Tempo ook direct een stuk lager! Lukt aardig, wel goed opletten dat je ook het tempo goed aanpast, met name de opmaten ga je gauw te snel.

23:30 – 01:00: comping, Auto-Tuning. Alle harmony vocals. En al een beetje naar de mix zitten kijken. Nu kom ik er achter dat in de “Paperback Writer!” yells tussen de coupletten ook nog een falsetstem zit, zelfs twee of drie denk ik. Ik begin te vermoeden dat The Beatles eerst alles met gewone stem ingezongen hebben, en daarna alles nog een keer falsetto. Er staan hier drie stemmen genoteerd, en ik heb vijf jaar terug de stem die nu door Thomas gezongen is als falset opgeschreven en opgenomen. Dat zou ik er dus nog aan kunnen toevoegen.

Zaterdag 20 februari 2016 (16:00 – 17:30)

Mixing and editing vocals. Dit wordt duidelijk de grootste klus, want dit hele nummer is eigenlijk vooral één lange vocale prestatie. We beginnen maar met het echo effect op de vocalen. Eerst uitgerekend hoe snel we eigenlijk spelen: blijkt, op basis van snare slagen, rond de 152 bpm te zitten, dus iets hoger dan mijn eerdere inschatting.

Vervolgens de stukjes waar de uit-de-hand-lopende echo op zit d.m.v. *multing* op aparte vocal tracks gezet, en deze naar een bus met de echo erop. Eerst allerlei delay presets geprobeerd (channel strip setting > warped > moving spaces); klonk goed maar veel te modern. The Beatles gebruikten een simpele delay waarvan de feedback opgedraaid werd aan het eind van de uitroep “. . . writer!”. Uiteindelijk gekozen voor de simpelste Tape Delay van Logic. In eerste instantie begreep ik niet hoe je dit moest automatiseren, want het begint al direct zwaar te echoën. De truc is dan ook beginnen op 100% dry / 0% wet signal, en deze verhouding op het juiste punt automatisch omzetten naar 0% dry, 100% wet; tegelijkertijd de feedback op laten lopen. De ‘Echo’ plug-in (ipv Tape Delay) geeft toch nog het meest authentieke resultaat. Het is even zoeken naar de juiste timing en snelheid van het verloop, maar dan heb je een mooi resultaat! Kan ook nog met de *panning* spelen, vermoedelijk wegdraaien naar rechts.

De falsetstemmen van Ruud en Thomas zijn door Auto-Tune zo recht getrokken dat ze bij elkaar opgeteld een storend fase-effect gaan geven. Dit geprobeerd op te lossen door Thomas een pitchshift van -2% te geven en Ruud een shift van +2%. Dat is zo weinig dat je het verschil niet hoort, maar het helpt wel! Maar Ruud heeft hier een dubbel van Thomas gedaan, en geen tweede stem. Vermoedelijk te hoog voor hem als falsetto, de notatie is vrij laag. The Beatles doen hier ook geen twee unisono falsetto's, maar een (ik denk Lennon) en een alt stem (George?), pas de tweede keer gaan ze twee falsetto's doen lijkt het. Alsnog inzingen? Daarom een modulerende Scanner Vibrato insert gezet op de track van Thomas, waardoor de stem iets gaat roteren in het stereobeeld. Klinkt wel grappig.

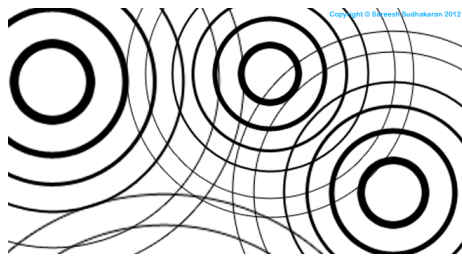
Volgende keer iets bedenken voor de *a capella* intro en intermezzo's. Daar is reverb denk ik beter voor geschikt.

Dinsdag 23 februari 2016

Automatic double tracking? Maar goed dat ik weer even naar het origineel (de remaster 2009) luister want daaruit blijkt dat het escalerende echo-effect maar twee keer gebruikt wordt, namelijk na de beide coupletten in de opmaat naar de *a capella* gedeelten.

Op de *a capella* delen zit geen *tape delay*, hooguit wat *reverb*, maar zeker niet overdreven veel, het is eerder aan de droge kant! Verder denk ik dat alle vocalen daar met ADT of zoiets bewerkt zijn want ze klinken allemaal erg vol. Een sample delay van 25 ms op een side-chain bus en dat dan mengen met het oorspronkelijke signaal werkt niet zo fraai als echt double tracken! Je krijgt dan een effect alsof de stem in een kleine ruimte opgesloten zit, door phase-shifting. Langere delays van ~100 ms geeft het klassieke rock and roll *slap-back* echo effect. Niet zo mooi of niet wat ik zoek. Ook een 'Ensemble' insert of Stereo Spreader geeft niet het gewenste effect. Zouden *the Beatles* hun partijen allemaal *unisono* gedubbeld hebben? Ik krijg het vermoeden van wel. Wat uiteindelijk het aardigste resultaat oplevert is dubbelen van de track met ~30 ms delay en een pitch-shifter erop van 10%. Hierdoor wordt het phasing effect enigszins onderdrukt.

Zaterdag 27 februari 2016.

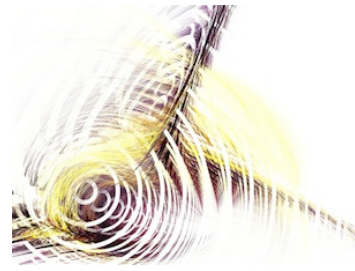
Echo escalatie. De gedeelten waarop de echo escalatie moet plaatsvinden uit de vocal tracks gespliced, en dmv multing op een nieuwe track gezet. Deze naar een bus gestuurd en daar vervolgens een echo op gezet. Even zitten proberen welke het aardigst werkt, maar de Tape Echo vind ik toch minder mooi dan de Echo Delay (ingesteld op 1/8 beat). Wat wel goed geautomatiseerd moet worden is de ratio dry/wet, en uiteraard het oplopen van de echo (= 'repeat' in deze insert). Als je namelijk begint met 'wet' vol open dan begint het echo-en direct, terwijl dat er dus langzaam in moet schuiven. Kun je precies timen, is wel even tuiten, maar dan heb je het ook. Het resultaat op de eerste keer is mooier dan de tweede keer, snap nog niet waarom.

Dinsdag 1 maart 2016.

Multing vocal tracks. Besloten om alle delen die aparte echo of reverb nodig hebben uit de vocal tracks te splicen naar nieuwe tracks, zodat we die makkelijk naar bussen kunnen sturen. Het gaat dan om 1) de *a capella* opening en intermezzi; 2) de eerste en derde Paperback Writer! yell 3) de tweede en vierde Paperback Writer! yell, waar de tape echo oploopt en 4) de andere background vocals (o.a. frère jacques). Op deel (3) een 'echo' insert gezet, en vervolgens de ratio wet/dry automatiseren.

Dinsdag 8 maart 2016 (21:30 – 22:30)

Reverb. Ditmaal alleen de *a capella* opening gedaan. Hier geprobeerd een mooie reverb voor te vinden. Na lang zoeken ook hier gekozen voor eenvoud, met een Platinum Verb (default) waarop we 'dry' op 100% zetten, en de wet op 0%, die laatste dan langzaam laten oplopen naar 65%. Hierdoor gaan de binnenkomende stemmen over elkaar heen buitelen, wat wel toepasselijk is hier, zonder heel storend de aandacht te trekken. Niet authentiek, maar wel leuk. Daarna nog gezocht naar een alternatief voor het ADT-en op de **lead vocal**; gekozen voor *My Lead Vocal* channel insert, en hierin de Stereo Delay iets aangepast. Vooral de Output Mix teruggehaald van 30% naar 15% zodat er een heel mild ADT-effect ontstaat dat niet storend is maar de lead vocal wel mooi in de mix zet. Alle vocale sub-bussen sturen nu naar de Submix Vocals-bus, vraag is of hier ook nog een lichte reverb op moet. Het wordt wel stapelen zo, maar een heel klein beetje is misschien wel aardig.

Zaterdag 11 maart 2016 (14:45 – 18:00)

Mixing vocals. Eerst op alle vocale bussen compressie gezet, zodat de verschillende onderdelen wat meer op hetzelfde volume komen te zitten en het wat minder gevoelig wordt voor kleine verschillen tussen de tracks en frases. In de regel hiervoor de standaard plug-in FET Vocal 01 of 02 gebruikt, en dan afregelen op output gain.

Daarna de echo-automatisering op de andere stukken gezet. De Platinum-verb van de opening komt nog twee keer terug. De yell tussen de coupletten in het begin droog houden en dan langzaam de reverb erin schuiven (SilverVerb/Hall; default, mix 0% > ~40%), geeft een mooi effect op de uitroep, die dan langzaam in de verte wegdrijft.

Het echo-effect op het tweede *a capella*-deel na het tweede couplet ook gecorrigeerd, klinkt nu wel goed. Het luistert kennelijk heel nauw want je krijgt vrij snel een storende slap-back echo /predelay die het ritme eruit haalt (wri – ter! Moet echt op de tel blijven, daarna pas de echo).

Het is nu aardig in balans, en ik ben wel tevreden over de echo en reverb effecten. Nu alleen de vocalen in het coda nog. Verder blijft de vraag of ik toch niet die tweede alt/falsetstem in het tweede couplet moet inzingen. Lastig is het niet.

Ook nog een *GtrAmpPro* insert op Ruud zijn direct-in slaggitaar gezet, komt een stuk mooier door in de mix, veel feller en ritmischer. Boutique Combo (direct) klinkt al fijn. Sterling!

Donderdag 17 maart 2016 (22:00 – 23:00)

Mixing vocals. Coda. Hier toch ook weer aparte tracks voor opgezet i.p.v. alles te automatiseren. Een goede balans vinden blijkt best lastig en nu kan ik met een paar compressors alles duidelijk hoorbaar in balans krijgen. Moet nog een beetje fijner afgestemd worden op de KRK-jes, maar ik heb nu over de hele track genomen een redelijke balans in de stemmen.

Wat nog wel geautomatiseerd moet worden in het coda is mijn bijdrage, tweede stem t.o.v. Ruud. Ik hou daar het “wri-ter-----!” iets langer vast dan Ruud. Staat ook wel zo genoteerd in *Complete Scores*, maar Ruud had gewoon niet meer lucht in zijn longen om hem zo lang door te trekken, en het klinkt ook best wat ritmischer om het iets korter te houden. Dat dus op de juiste plekken wegdraaien telkens. Verder nog de tweede stem inzingen op het Frère Jacques, want je hoort in het coda wel dat echte falset harmonie (Thomas en mijzelf) leuker klinkt dan twee unisono falsetto's.

Zaterdag 19 maart 2016 (15:00 – 17:00)

Recording harmony vocal, takes 1-5. Alleen het Frère Jacques achter het tweede couplet. Eerst maar weer eens luisteren naar de heren Beatles. Wat maken die er toch een zootje van in dat tweede couplet! Is vooral goed te horen als je de kanalen splitst in mono tracks. Teveel wiet gerookt, da's duidelijk. De eerste keer zingt – ik vermoed – Harrison nog met een gewone alt stem, de tweede schakelt hij over op een octaaf hoger, maar net niet falsetto lijkt het. Maar men moet daar wel even de juiste instap maken! Wie er zo aan het zoeken is naar de juiste toonhoogte, weet ik niet, maar je hoort er niks meer van in de eindmix.

- Take #1 (15:48) – inschieten.
- Take #2-3 (15:55 – 15:57) – altstem, eerste keer.
- Take #4-5 (16:17 – 16:19) – falset, tweede keer.

Laatste takes als beste erin gehouden; *Autotuning* was eigenlijk niet nodig, alleen een heel kleine lift in de falsetstem gegeven op het eind.

EQ-ing vocals. Behalve de *lead vocal* had ik nog nergens EQ op de vocalen staan, er hiermee zou je elke stem iets meer eigen ruimte kunnen geven, vooral dus in de meerstemmige delen. Niet af gemaakt, alleen de opening gedaan. Het helpt niet enorm lijkt het, maar de EQ's hebben dan ook geen enorme boosts en dips. Ze zijn wel complementair, dus ik denk wel dat het een bijdrage geeft aan de transparantie. Nu de andere stukken nog (yells).

Mixing vocals. In het coda nu de fade-outs geplaatst zodat Ruud en ik synchroon eindigen.

Klein beetje *flex-timing* op de *lead vocal* en de slaggitaar van Ruud, met name in de openingsmaten. Daardoor gaat het allemaal iets meer op elkaar aansluiten en swingen.

De vocal submixen zien er nu zo uit t.o.v. de track:

Busnaam	Sends (Stemmen)	Onderdeel
Lead vocal	Peter (tenor)	Coupletten
Submix 1	Peter (alt + falset), Thomas (falset), Ruud (tenor)	A capella opening en intermezzo, met olopende reverb1
Submix 2	Peter (tenor + falset), Thomas (tenor), Ruud (alt)	Paperback Writer! Yells 1 en 3 tussen de coupletten; met olopende reverb2
Submix 3	Peter (alt + falset), Thomas (tenor), Ruud (alt)	Paperback Writer! Yells 2 + 4, met olopende tape-echo
Submix 4	Peter (alt/falset), Thomas (falset), Ruud (falset)	Frère Jacques 2 ^e couplet
Submix 5	Peter (tenor, falset), Thomas (falset), Ruud (alt)	Paperback writer repeterend in het coda

Zondag 20 maart 2016 (21:00 – 22:30)

Balancing vocals. Ook op de tweede en vierde yell nu EQ gezet, met niet echt direct hoorbare effecten. Weer *tweaken* aan de balans, ik heb op de sommige harmonie delen (1-4, zie tabel boven) geen compressor, dat maakt het toch lastiger deze stukken onderling goed in balans te krijgen, of ik moet het allemaal gaan automatiseren.

Het lijkt logischer voor alle harmony mults een aparte bus op te zetten, daar een compressor op, en dan pas naar de vocal eindbus te sturen. Dit is in feite al het geval voor Submix 1 en 2, want die sturen nu alleen naar een bus met resp. reverb 1 en 2, en daar zit wel compressie op. Submix 5 had ik al opgelost met compressie op de aparte tracks. Het speelt dus vooral voor Submix 3 en 4, maar ik vermoed dat het ook handiger is voor submix 5.

Maandag 21 maart 2016 (21:00 – 22:00)

Bass kick, EQ-ing & balancing. Even gekeken of de parallel processing truc werkt voor de kickdrum van Thomas. Er zat tot nu toe alleen maar wat compressie en EQ op het kick-kanaal voordat het naar de drums bus ging. Uitgesplitst naar een “kick low” en een “kick punch” bus, de settings gebruikt van *You Can't Do That*, maar het wordt toch weer erg snel “boem-boem”. Na veel heen en weer vergelijken toch besloten het vrijwel bij de oude instelling te laten, behalve dat we de EQ nu iets meer bas gegeven hebben. Daarna een ingeving: als we hieraan alleen het kanaal kick punch toevoegen? Gek genoeg lijkt het erop alsof daardoor het boem er een beetje uitgaat?! Je zou verwachten dat het juist harder gaat allemaal maar zou er wat kamfiltering optreden waardoor je die mega lage boem juist verliest? Daardoor krijgt de mix inderdaad wat meer punch!

Inmiddels heb ik door al dat geschuif van de afgelopen dagen eigenlijk vrijwel geen *hot peaks* meer in de mix, dus dat schiet ook lekker op. Niet bewust op aangestuurd, ik denk dat dit komt door al die compressie op de aparte kanalen en de submix bussen.

Morgen nog even naar de tomtoms luisteren.

Vrijdag 25 maart 2016 (14:00 – 18:00)

Fine balancing. Eerst de EQ's op de tomtom en floortom bekeken. Ietsje aangepast om de zwaarste pieken pre-EQ iets te dimmen, hierdoor wordt het iets transparanter. Ook een lichte boost rond 1.5 kHz voor een beetje meer attack. Daarna naar drums als geheel geluisterd, compressie op de overheads ietsje bij geregeld, en de kick-punch iets prominenter erin gemixt. Een aparte bus gemaakt voor de H4 vocals (zie tabel),

het Frère Jacques, geeft inderdaad wat meer mogelijkheden de onderlinge balans van de drie stemmen te regelen en plek in de totale mix. Een compressor op deze

bus, voor alle drie de stemmen. Dito voor de submix 5 in het coda. Re-balancing en re-panning. Automatisering van Ruud's bijdrage in de *a capella* stukken (kwam de eerste keer iets te zacht door t.o.v. de laatste twee keer). Ik heb nu nog een *hot peak* van ~ 0.5 dB op maat 55, "it could MAKE a million . . .", op de 2^e tel. Verder zit alles prima. Kan niet zo gauw zien waar dat door komt, een soort *perfect storm* van transienten van de snare, bas, gitaar denk ik. Oplossing: alle bussen die naar de eindmix sturen 0.7 dB naar beneden, in de hoop dat de totale balans daarmee gelijk blijft. Dit werkt wel. Nog een blooper aan het eind, en klaar! We doen geen fade-out.

Zaterdag 26 maart 2016 (12:00 – 16:00)

Vooral gesleuteld aan de *reverb sends*, de automatisering en de routing van de kanalen. Ook de H3 bus alsnog opgezet voor de vocalen. Sommige tracks (mijn gitaar, bas) *bounce_in_place* omgezet naar enkele wave-files. Klein beetje *flex-timing* hier en daar op de bas, vooral de 2^e tel in de coupletten kwam vaak iets te vroeg. Daarna alles controleren in solo per groep, of alle automatisering en reverb wel klopt. Zo hoorde ik Thomas nog tellen in de *a capella* delen, afkomstig van de *sends* van de tomtom en floortom en snare naar de reverb! Ook nog een storend element uit mijn gitaar comp gecorrigeerd. De blooper van Thomas er toch weer uitgehaald, die van Ruud blijft het allermooist. Toch een fade-out, hij klokt af op 2:57.

Zondag 27 maart 2016 (14:00 – 15:00); 1^e paasdag.

Mastering en mixdown. Vandaag de mix van gisteren gebounced naar wav-file (unmastered, 24-bit) en mp3. Ook mp3 (unmastered) gemaakt van de vocalen alleen en de ritme sectie alleen. Daarna even gekeken of *varispeed* de track kan verbeteren qua *feel*. Zodra je naar +3% gaat hoor je al het begin van een chipmunk effect, hoewel dat snel went. Met +2% afspelen gaat de track terug van 2:57 naar 2:53. Dat klopt ongeveer wel, 2% van 177 seconden is ruim 3 seconden. Het geeft wel iets meer *gusto* aan de uitvoering, die op origineel tempo zich dan ineens wat lijkt voort te slepen.

Weer gekozen voor de 'Maximizer' insert op de master-bus (out 1-2), met de "analog tape compressor" en een *limiter gain* van 4.5 dB ("out ceiling"). Het knalt er meteen weer uit in de hoofdtelefoon. Het viel me nu wel op dat de gitaren er scherp in zitten, tegen het schelle aan. Daarom dit keer een stereo EQ erin geschoven met een hele brede dip van 2 dB rond de 2.3 kHz, en een kleine boost rond de 42 Hz, en tenslotte een *shelf* vanaf 16kHz.

Dat geeft iets van een "loudness effect". De stereo spreader er ook maar weer in laten zitten. Ik hoor het verschil met en zonder niet meer zo goed met mijn Ménière oor, maar dan kan het ook weinig kwaad denk ik maar zo.

Zaterdag 11 juni 2016 (10:00 – 15:00)

Recording videoclip. Het moest iets worden met boeken, dus een bezoek aan een bibliotheek was onvermijdelijk. Het werd die van Nieuwegein, niet omdat

Ruud daar woont, maar omdat we ook opnames gemaakt hebben in een zogenaamde *green room* op het industrieterrein daar (Grote Wade 23). Thomas had al voorbereidingen getroffen met een boekomslog getiteld "The Incomplete Story", met groene pagina's erin, dus daar komen de beelden van vandaag in geprojecteerd. De ochtend in de green room geplaybackt, op allerlei manieren, met en zonder instrumenten, veel mimiek. 's Middags een paar shots in de bieb. Het Zinkopeters boek naast de biografie van Frank Zappa. Hier alleen met Jos z'n dochter Sanne in beeld, de jeugd heeft de toekomst! Thomas gaat de clip monteren; we zijn 16 maanden na de eerste opnamen, een mooi project komt ten einde.

Zondag 12 juni 2016 (11:00 –12:00; 17:00 – 18:00)

Mixing drums, remix hele track. Nog niet helemaal klaar dus! Het was me de afgelopen tijd opgevallen dat bij het afspelen op sommige geluidsinstallaties de kick met een enorme boem-boem binnenkwam. Vooral op mijn nieuwe Surface laptop en Bose hoofdtelefoon is het zeer goed hoorbaar, en natuurlijk ook via mijn kamer hifi. Mijn aantekeningen langslopend zie ik dat ik hier een daar wel erg enthousiast de 40-50 Hz regio geboost heb. Bovendien ook net geleerd dat er presets zijn voor kick via submix bussen. Ook schoot me tijdens het douchen te binnen dat ik dat boem-boem-geluid misschien weg zou kunnen krijgen door zeer scherp te 'gaten' op de kick. Dat klinkt natuurlijk idioot in solo-tracking maar dat kun je dan met bijmengen van bijvoorbeeld droog signaal, of een parallel track corrigeren. Werkt inderdaad prima. Dus de bus "low kick" en de bus "kick punch" weer actief gemaakt. De low kick bus de gate heel scherp afgesteld (-15 dB), de kamer-echo die de mic heeft opgenomen verdwijnt dan geheel. Dit moet je dan opvangen door het droge signaal een beetje bij te mengen (fader -19 dB, was -1 dB). Verder de kick punch opgetuigd met een low-cut vanaf 1 kHz (jawel! Het is weliswaar een *bass* kick, maar nu wil ik alleen de punch) en vervolgens een EQ-boost in het 3.2 kHz gebied (5 dB). Klinkt ook heel idioot in solo, maar bijmengen op de totale drums mix geeft dus echt een hoorbare punch, zonder dat het gaat boemen. De hele set-up blijkt wel enorm gevoelig voor de compressie die op het oorspronkelijke kick kanaal zit, dus daar maar even van afblijven.

De EQ op de eindmix had nog een boost (!) op 42.5 Hz van +2.5 dB. Deze teruggebracht naar +1, helemaal naar 0 maakte het wel weer erg kartonnen doosachtig, het moet wel een basskick blijven. Maar dit verschil is nochtans duidelijk hoorbaar op mijn KRKjes. Niet in de "ideale" positie (de gelijkbenige driehoek), maar verder weg op zolder, waar ik kennelijk een staande golf heb in dat gebied, en dan duidelijk in de 'buik' ervan zit. Op dat plekje (naast de piano/archiefkast), hoor je het heel goed.

Daarna ook nog even gekeken naar de snare. Ik vond de back beat op tel 2 en 4 wel erg op de achtergrond geraakt door alle focus op de vocalen, dus de snare wat prominenter in de mix gezet, voornamelijk door de beide oorspronkelijke

kanalen (top en bottom mic) zo'n +2 dB te geven. Verder de beide kanalen iets uit elkaar gepand (+15/-15).

Toen viel me op dat de afslag van Thomas op de bekkens, aan het eind van elk couplet, nauwelijks hoorbaar in de mix zat. Dit bleek ook grotendeels te liggen aan de compressor op de overheads submix bus. Deze toch eens op autogain gezet, en door tweaken van compressor threshold, en de gain-schuif kun je 'm dan iets beter in de mix krijgen. Ook een beetje hulp van automatisering van het volume op die maten, van -2.2 dB naar -1 of 0 dB.

Nu hoorde ik echter dat de snare in de opening wel erg onnatuurlijk hard klonk. Dit komt vooral door de bijdrage van de overheads. Terughalen daarvan gaat ook weer ten koste van de bekkens. Dit met automatisering van de gain op de compressor opgelost (+1 dB na de opening en de andere delen met gitaar, en +3 dB in de afslag-maten).

Ook opnieuw gekeken naar de EQ van de tom en floortom, kleine verschuiving van de boosts in het hoog. Verder de floor iets minder ver naar links gepand.

Zo, en nu stop ik er echt mee! Je kunt nog uren tutten en tweaken, er is altijd wel iets om over te twijfelen . . . De perfecte mix, wat is dat eigenlijk?

All My Loving

8 februari 2015; in de ochtend toch weer even bij elkaar gezeten om aan dit nummer te snuffelen. Zit weer veel uitdaging in, vooral de triolen akoestische slaggitaar partij van Lennon. Ging best aardig, maar omdat we nu akoestisch bezig waren hadden we de microfoons daarvoor niet opgesteld, laat staan ingeregeld, dus hebben we niet op de 'record' knop gedrukt. Volgende keer beter!